

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku P.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty P. i Gminy B.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 września 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 19 września 2019 r., sygn. akt V Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Gminy B.
kwoty po 3.750 (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 września 2019 r. Sąd Okręgowy w W. w sprawie z wniosku P. z udziałem Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę P. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej i Gminy B. o stwierdzenie zasiedzenia na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w P. z 11 grudnia 2017 r. oddalił apelację oraz ustalił, że

uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania w instancji odwoławczej związane ze swym udziałem w sprawie.

Od powyższego postanowienia skargę kasacyjną wywiódł Wnioskodawca, zaskarżając je w części objętej pkt I, tj. w zakresie oddalającym apelację Skarżącego. Skargę kasacyjną oparł na podstawie kasacyjnej naruszenia prawa materialnego oraz przepisów postępowania, którego uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Istotne zagadnienie prawne zostało przez Skarżącego sformułowane następująco: „czy uzyskanie posiadania nieruchomości na podstawie umowy zawartej jedynie w formie pisemnej między jednostką państwową a organizacją społeczną, po uzyskaniu aprobaty właściwego organu administracji publicznej, przenoszącej majątek jednostki państwowej na rzecz organizacji społecznej, w tym prawa użytkowania nieruchomości, bez oświadczenia właściciela - Skarbu Państwa w formie aktu notarialnego, w stanie prawnym obowiązującym w dniu 14 listopada 1984 r., w świetle art. 3 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 8 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (t.j. z dnia 7 lipca 1969 r. Dz. U. Nr 22, poz. 159) oraz w związku z art. 245 k.c., oznacza, że podmiot, który uzyskał w ten sposób posiadanie, mógł stać się w ten sposób jedynie posiadaczem zależnym? Czy też może uzyskać posiadanie samoistne?”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, a ponadto o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę P. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi - o jej oddalenie, w obu przypadkach - o zasądzenie od Wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik Gmina B. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o

oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Postępowanie kasacyjne nie zostało ukształtowane jako trzecioinstancyjne postępowanie w sprawach indywidualnych, a zatem jako zwyczajne postępowanie odwoławcze od orzeczeń wydanych w sprawach rozpoznawanych przez sądy II instancji.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach badania wniosku o skargi kasacyjnej do rozpoznania ocenia tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie ujęte przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku, nie zaś podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Wykazanie spełnienia co najmniej jednej z powyższych przesłanek i ich uzasadnienie spoczywa na Skarżącym, który każdorazowo - w zależności od występującej w jego ocenie przesłanki oraz treści przepisów i wskazywanych problemów - powinien zawrzeć odpowiednie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wywód ten powinien odpowiadać standardom wymaganym od profesjonalnego pełnomocnika, zaś rolą Sądu Najwyższego rozpoznającego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest podejmowanie próby dekodowania, a tym bardziej samodzielnego poszukiwania okoliczności i motywów, które mogłoby uzasadniać przyjęcie skargi.

Jednocześnie należy przypomnieć, że w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia prawnego, nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Oznacza to w szczególności, że sformułowane w treści skargi kasacyjnej zagadnienie prawne nie powinno mieć waloru kazuistycznego, w szczególności takiego, który służyć ma w istocie przede wszystkim uzasadnieniu polemicznego stanowiska skarżącego w konkretnej sprawie. Zagadnienie to bowiem powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2008 r., sygn. akt III CZP 119/08, niepublikowane).

Przedstawione przez Skarżącego w niniejszej sprawie zagadnienie nie spełnia powyższych wymagań uznania za istotne w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego. Stanowi wyłącznie wątpliwości Wnioskodawcy, które można rozstrzygnąć w drodze zwykłej wykładni prawa, nie przesądzają one zatem za przyjęciem skargi do rozpoznania. Ponadto ma charakter kazuistyczny i jest w istocie oceną wykładni prawa polemiczną w stosunku do tej, którą w konkretnej sprawie dokonał Sąd *meriti*. Ponadto samo sformułowanie motywów uzasadnienia (poprzez przytoczenie fragmentów motywów z orzecznictwa oraz przepisów), nie wsparte w stanowiącym odrębną część skargi kasacyjnej i podlegającym samodzielnej ocenie uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (w ramach przedsądu) pogłębioną analizą wskazującą na występowanie okoliczności skutkujących uznaniem istnienia istotnego zagadnienia prawnego, a jedynie lakonicznymi komentarzami, nie jest wystarczające dla

uznania występowania w sprawie takiego zagadnienia, a tym bardziej jego należytego umotywowania. Jednocześnie ani treść wskazanego zagadnienia, ani jego uzasadnienie, nie mogą sprowadzać się do kwestionowania stanowiska Sądów *meriti*, nie powinny stanowić próby rozszerzania zakresu przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (w szczególności poprzez alternatywne jej powołanie we wniosku o przyjęcie do rozpoznania, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz z art. 398²¹ k.p.c.

jw